

salubris; calix quem nisi prius biberet medicus, tangere timeret ægrotus. Ipse est calix iste: agnoscimus in ore Christi calicem istum dicentis: « Pater, si fieri potest, » transeat a me calix iste¹. » Nam et filii Zebedæi per matrem suam quæsierunt excelsa loca, ut unus eorum sederet a dextris, alius a sinistris: quibus ille ait: « Potestis » bibere calicem, quem ego bibiturus sum?² » Altitudinem quæritis? Per vallem venit ad montem. Sedem quæritis claritatis? Prius bibite calicem humilitatis. De ipso calice dixerunt Martyres: « Calicem salutaris accipiam, et nomen Domini invocabo. » Non ergo times ne ibi deficias? Non, inquit. Quare? « Quia nomen Domini invocabo. » Quomodo vincerent Martyres, nisi ille in Martyribus vinceret qui dixit: « Gaudete, quoniam » ego vici sæculum³? » Imperator coelorum regebat mentem et linguam eorum, et per eos diabolus in terra superabat, et in cœlo Martyres coronabat. O beati qui sic biberunt calicem istum? finierunt dolores, et acceperunt honores. Attendite ergo, charissimi: quod oculis non potestis, mente et animo cogitate, et videte quia « Pretiosa » in conspectu Domini mors sanctorum ejus. »

¹ Matth. xxvi, 19. — ² Id. xx, 22. — ³ Joan. xx, 33.

SERMO CCCXXX¹.*In Natali Martyrum.*

I. BEATORUM solemnitas Martyrum, et expectatio Sanctitatis Vestræ de nobis sermonem flagitat. Intelligimus enim nos quod huic diei congruit disputare debere. Hoc vultis, hoc volumus: hoc faciat in cuius manu sunt et nos et sermones nostri; donet facultatem, qui tribuit voluntatem. In² hoc enim Martyres flagraverunt: invisibilem enim amore succensi visibilia contempserunt. Quid amavit in se, qui contempsit et se, ne perderet se? Templam enim Dei erant, et Deum verum in se habitare sentiebant; ideo falsos deos non colebant. Audierant, sitienter hauserant, medullisque intimis cordis tradiderant, sibi quodam modo invisceraverant, quod Dominus dixit: « Si quis vult venire post me, neget semetipsum. » Neget, inquit, semetipsum, et tollat crucem suam, et sequatur me³. Hinc aliquid volo dicere, et terret me vestra intentio, jubet oratio.

II. Quid est, rogo vos: « Si quis vult post me venire, » neget semetipsum, et tollat crucem suam, et sequatur me? » Intelligimus quid est: « Tollat crucem suam: »

¹ Alias 22, ex Sirmondianis. — Hunc Beda nondum vulgatus ad Gal. ii, appellat Sermonem de Qui amat animam suam, perdet eam. Florus ibidem Sermonem de verbis Domini. Cæterum hunc et alios quosdam antecedentes ac subsequentes de Natali Martyrum, qui ex Lectionariis editi fuerunt Sermones, haudquaquam integros esse ostendit sæpe scissa et non satis constans orationis series. — ² Forte aliqua hic prætermissa. — ³ Matth. xvi, 24.

sustineat tribulationem suam : tollat enim est ferat, sufferat. Patienter, inquit, accipiat omnia quæ patitur propter me. « Et sequatur me. » Quo? Quo eum novimus isse post resurrectionem. Ascendit enim in cœlum, et sedet ad dexteram Patris. Ibi nos etiam collocavit. Interim præcedat spes, ut sequatur res. Quomodo debeat præcedere spes, noverunt qui audiunt : Sursum cor. Restat autem quærere, quantum adjuvat Dominus, et discutere, et illo aperiente intrare, et illo donante invenire, et vobis quod invenire potuerimus depromere, quid sit quod ait : « Neget se. » Quomodo negat se qui amat se? Ita vero rationis est, sed humanæ : homo me dicit : Quomodo negat se qui amat se? Sed dicit Deus homini : Neget se, si amat se. Amando enim se, perdit se : negando se, invenit se. « Qui amat, inquit, animam suam, perdet eam¹. » Jussit qui novit quid jubeat, quia scit consulere qui novit instruere, et novit reparare qui dignatus est creare. « Qui » amat, perdat. » Luctuosa res est perdere quod amas. Sed interdum et agricola perdit quod seminat. Profert, spargit, abjicit, obruit. Quid miraris? Iste contemptor et perditor avarus est messor. Quid factum sit, hyems et æstas probavit ; ostendit tibi gaudium metentis consilium seminantis. « Ergo qui amat animam suam, perdet eam. » Qui fructum in ea quærit, seminet eam. Hoc est ergo neget se, ne perverse eam amando perdat se.

III. Nemo enim est qui non se amet ; sed rectus amor est quærendus, perversus cavendus. Quisquis enim dimisso Deo amaverit se, Deumque dimiserit amando se, non remanet nec in se, sed exit et a se. Exit exul pectoris sui, contemnendo interiora, amando exteriora. Quid dixi? Omnes qui mala faciunt, nonne conscientiam suam contemnunt? Ponit autem modum iniquitati suæ, quisquis

¹ Joan. xii, 25.

erubuerit conscientia suæ. Ergo quia contempsit Deum ut amaret se, amando foris quod non est ipse, contempsit et se. Videte, audite Apostolum huic sensui testimonium perhibentem : « In novissimis, inquit, temporibus instabunt tempora periculosa. » Quæ sunt tempora periculosa? « Erunt homines se ipsos amantes. » Hoc est caput mali. Videamus ergo si remanent vel in se, amando se ; videamus, audiamus quod sequitur : « Erunt, inquit, » homines se ipsos amantes, amatores pecuniæ¹. » Ubi es qui te amabas? Nempe foris es. Rogo te, pecunia numquid tu es? Nempe qui neglecto Deo amasti te, amando pecuniam deseruisti et te. Prius deseruisti, postea perdidisti. Fecit enim amor pecuniæ, ut perderes te. Mentiris propter pecuniam : « Os quod mentitur, occidit animam². » Ecce cum quæris pecuniam, perdidisti animam tuam. Profer trutinam veritatis, non cupiditatis : profer stateram, sed veritatis, non cupiditatis : profer, obsecro te, et pone in una parte pecuniam, in altera animam. Jam tu appendis, et ex cupiditate fraudulentos digitos adhibes ; vis ut mergat pars quæ habet pecuniam. Pone, noli appendere : fraudem vis facere contra te : video quid agas. Præponere vis pecuniam animæ tuæ ; mentiri propter illam, perdere istam. Pone, Deus appendat ; qui nescit falli, nec fallere, ipse appendat. Ecce ipse appendit ; vide appendentem, audi renuntiantem : « Quid prodest » homini, si totum mundum lucretur? » Vox divina est, vox est appendentis, nec fallentis ; renuntiantis, admonentis. Tu in una parte pecuniam ponebas, et in altera animam ; vide ubi posuisti pecuniam. Quid respondet qui appendit? Tu pecuniam posuisti : « Quid prodest homini, si totum mundum lucretur, animæ autem suæ » detrimentum patiatu³? » Animam autem appendere

¹ 2 Tim. iii, 2. — ² Sap. i, 11. — ³ Matth. xvi, 26.

volebas cum lucro : appende cum mundo. Volebas eam perdere, ut abs te acquireretur terra : plus habet ista ponderis, quam cœlum et terra. Sed facis hoc, quia dimittendo Deum, et amando te, existi et a te; et alia jam, quæ sunt forinsecus, pluris æstimas quam te. Redi ad te : sed iterum sursum versus cum redieris ad te, noli remanere in te. Prius ab his quæ foris sunt redi ad te, et deinde redde te ei, qui fecit te, et perditum quæsivit te, et fugitivum invenit te, et aversum convertit te ad se. Redi ergo ad te, et vade ad illum qui fecit te. Imitare filium illum juniorem; quia forte tu es. Populo dico, non uni homini; etsi omnes me audire possint, non dico uni, sed humano generi¹. Redi ergo, esto filius ille junior, qui sua substantia vivens prodige dispersa et perdita eguit, porcos pavit, fame fatigatus respiravit, recoluit memoria patrem suum. Et quid de illo Evangelium dicit? « Et reversus » ad semetipsum. » Qui dimiserat et semetipsum, reversus ad semetipsum, videamus si remanserit in semetipso. « Reversus in semetipsum dixit : Surgam. » Ergo ceciderat. « Surgam, inquit, et ibo ad patrem meum. » Ecce jam negat se, qui invenit se. Quomodo negat? Audite : « Et dicam illi : Peccavi, inquit, in cœlum, et coram te. » Negat se. « Jam non sum dignus vocari filius tuus². » Ecce quod sancti Martyres fecerunt. Contempserunt ea quæ foris erant; omnes illecebras hujus sæculi, omnes errores atque terrores, quidquid libebat, quidquid terrebatur, totum contempserunt, totum calcaverunt. Venerunt et ad se, et attenderunt se : invenerunt se in se, displicuerunt sibi : ad eum cucurrerunt, a quo formarentur, in quo reviviscerent, in quo remanerent, in quo periret

¹ Cod. Cass. vii, fol. 315. Sed humano generi; et si me omnes audire possent, omnibus dico. — ² Luc. xv, 17 et seqq.

quod ipsi per semetipsos esse cœperant, et hoc maneret quod in eis ipse condiderat. Hoc est negare se ipsum.

IV. Hoc Petrus apostolus nondum poterat capere, quando Domino nostro Jesu Christo suam prænuntianti passionem ait : « Absit a te, Domine, non fiet istud¹. » Timebat ne vita moreretur. Modo, cum sanctum Evangelium legeretur, audistis² quid beatus Petrus responderit Salvatori passionem suam pro nobis prænuntianti, et quodam modo promittenti. Captivus contradicebat Redemptori. Quid agis, Apostole? quomodo contradicis? quomodo dicis : « Non fiet istud? » Ergo Dominus non est passurus? Scandalum tibi verbum crucis : pereuntibus stultitia est. Redimendus es, et mercatori contradicis? Dimitte patiat : novit quid agat, novit quare venerit, novit quomodo te quærat, novit quomodo te inveniat. Noli docere magistrum tuum; quære de latere ipsius pretium tuum. Audi tu potius corrigentem : tu noli velle corrigere; perversum est, præposterum est. Audi quid dicat : « Vade post me. » Et quia ille dixit, dico; verbum Domini non tacebo, nec Apostolo contumeliam facio. Dominus Christus ait : « Vade post me, » Satanias. » Quare Satanias? Quia vis ire ante me. Non vis esse Satanias? Vade post me. Si enim vadis post me, sequeris me : si sequeris me, tolles crucem tuam, nec mihi eris consiliarius, sed discipulus. Nam unde expavisti, Domino mortem suam prænuntiante? unde expavisti, nisi quia tu mori timuisti? Mori timendo, non te negasti; te male amando, ipsum negasti. Sed postea beatus Petrus apostolus, postquam ter negavit Dominum, culpam illam flendo delevit : resurgente Domino confirmatus, ædificatus, pro illo mortuus est, quem mori me-

¹ Matth. xv, 22. — ² Cod. Cass. vii, fol. 315. Audistis, et quantum existimo, meministis, quid beatus Petrus responderit.

tuendo negaverat, confitendo mortem invenit, sed mortem inveniendō vitam apprehendit. Et ecce jam Petrus non moritur; præteriit **omnis** timor, nullæ illi ulterius lacrymæ, omnia recesserunt, manet beatus cum Christo. Calcavit enim omnes foris illecebras, minas, atque terrores: negavit se, tulit **crucem** suam, et secutus est Dominum. Audi et apostolum Paulum negantem se: « Mihi, » inquit, absit gloriari, **nisi** in cruce Domini nostri Jesu Christi, per quem **mundus** mihi crucifixus est, et ego **mundo**¹. » Adhuc audi negantem se: « Vivo, inquit, » non ego. » Aperta sui **negatio**: sed jam sequitur gloriosa Christi confessio: « Vivit vero in me Christus². » Quid est ergo: Nega te? Noli tu ipse vivere in te. Quid est: Noli tu ipse vivere **in** te³? Noli facere voluntatem tuam, sed illius qui **habitat** in te.

SERMO CCCXXXI⁴.

In Natali Martyrum.

I. **ILLA** evangelica tuba, quando ait Dominus: « Qui » amat animam suam, **perdet** illam; et qui perdiderit » illam propter me, **inveniet** eam⁵, » ad prælium accensi sunt Martyres; et vicerunt, quia non de se, sed de Domino præsumperunt. « Qui amat animam suam, perdet » illam. » Duobus modis intelligi potest, quod dictum

¹ Beda et Florus ad Gal. vi, 14. — ² Gal. ii, 20. — ³ Cod. Cass. vii, fol. 315, Noli tu ipse vivere. Quid est negare? — ⁴ Alias de Diversis 115. — ⁵ Matth. x, 39, et Joan. xii, 25.

est: « Qui amat animam suam, perdet illam. » Si amas illam, perdis eam. Et alio modo: Noli amare, ne perdas. Prior modus istum habet sensum: Si amas, perde illam. Si amas ergo illam, si amas, perde illam. Hic semina illam, et in coelo metes illam. Agricola triticum si non perdit in semine, non amat in messe. Alius modus sic habet: Noli amare illam, ne perdas illam. Videntur sibi amare animas suas, qui timent mori. Animas suas Martyres si sic amassent, sine dubio perdidissent. Quid enim prodesset tenere animam in hac vita, et perdere in futura? Quid prodesset tenere animam in terra, et perdere in coelo? Et quid est ipsam tenere? quandiu tenere? Quod tenes perit a te: si perdis, invenis in te. Ecce tenuerunt animas suas Martyres. Et quomodo essent Martyres, si semper tenuissent? Sed ecce si tenuissent, numquid usque in hodiernum vixissent? Si negando Christum suas in hac vita animas tenuissent, nonne olim ex hac vita transissent, et animas utique perdidissent? Sed quia Christum non negaverunt, transierunt de hoc mundo ad Patrem. Quæsierunt Christum, confitendo; tenuerunt, moriendo¹. Magno itaque lucro perdidierunt animas suas, fœnum perdentes, coronam promerentes: coronam, inquam, promerentes, et vitam sine fine tenentes.

II. Fit denique, imo factum est in eis, quod Dominus subsequenter adjunxit: « Et qui perdiderit animam suam » propter me, inveniet eam². Qui perdiderit, inquit, » propter me. » Tota causa ibi est. « Qui perdiderit, » non quomodocumque, non qualibet causa, sed « Propter » me. » Illi enim in prophetia jam dixerant Martyres: « Propter te mortificamur tota die³. » Propterea Martyrem non facit pœna, sed causa. Quando Dominus pas-

¹ Florus ad Rom. viii, — ² Matth. x, 37. — ³ Psal. xliii, 22.

sus est, tres cruces causa discrevit. Inter duos latrones crucifixus erat : hinc et inde facinorosi confixi, in medio ipse. Et tanquam illud lignum tribunal esset, insultantem damnavit, confitentem coronavit. Quid faciet iudicaturus, si hoc potuit iudicatus? Jam ergo discernebat cruces. Nam, si poena interrogaretur, similis erat Christus latronibus. Sed si interroget quis crucem, quare crucifixus est Christus, respondet nobis : Propter vos. Dicant ergo illi et Martyres : Et nos mortui sumus propter te. Ipse propter nos, nos autem propter illum. Sed ipse propter nos, ut conferret nobis beneficium : nos autem propter illum, non ad impartiendum illi beneficium. Proinde nobis in utroque consultum est : et quod manat ex illo, venit ad nos ; et quod fit propter illum, redit ad nos. Ipse est enim de quo dicit anima, quæ lætatur in Domino : « Dixi Domino : Deus meus es tu ; quoniam » bonorum meorum non eges¹. » Quid enim est : « Bonorum meorum, » nisi a te datorum? Et quomodo eget aliquo bono, a quo datur omne bonum?

III. Dedit nobis naturam, ut essemus : dedit animam, ut viveremus : dedit mentem, ut intelligeremus : dedit alimenta, ut mortalem vitam sustentaremus ; dedit lucem de cœlo, fontes de terra. Sed hæc omnia communia dona sunt bonorum et malorum. Si hæc dedit et malis, nihil ergo proprium servat bonis? Servat plane. Et quid est illud quod servat bonis? « Quod oculus non vidit, nec » auris audivit, nec in cor hominis ascendit². » Quod enim in cor hominis ascendit, infra cor hominis erat : ideo in cor ascendit, quia supra illud est cor quo ascendit. Quod servat bonis, cor illuc ascendit. Non quod ascendit in cor tuum, sed quo ascendit cor tuum, hoc tibi servat Deus. Noli surdus audire : Sursum cor.

¹ Psal. xv, 9. — ² Florus ad 1 Cor. ii, 9.

Quod ergo oculus non vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit ; oculus non vidit, qui non est color ; auris non audivit, quia non est sonus ; nec in cor ascendit, quia non est terrena cogitatio. Sic intelligite : « Quod » oculus non vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit, quæ præparavit Deus diligentibus se. »

IV. Adhuc quid hoc sit forsitan quæretis a me? Illum interrogate, qui cœpit in vobis habitare. Dico tamen et ego quod inde sentio. Hoc enim vos quæritis quid Deus proprium servat bonis, si tanta largitur et malis et bonis. Et cum dicerem : « Quod oculus non vidit, nec » auris audivit, nec in cor hominis ascendit, » non desunt qui dicant : Putas quid est? Ecce quid est quod servat Deus solis bonis, quos tamen ipse fecerit bonos : ecce quid est. Breviter præmium nostrum definitum est per Prophetam : « Ero illorum Deus, et ipsi erunt mihi » plebs¹. Ero illorum Deus², » præmium nobis se ipsum promisit. Quære aliud, si inveneris melius. Si dicerem : Promisit aurum, gauderes : se promisit, et tristis es? Si dives Deum non habet, quid habet? Nolite aliquid a Deo quærere, nisi Deum. Gratis amate, se solum ab illo desiderate. Nolite timere inopiam : dat se ipsum nobis, et sufficit nobis. Det se ipsum nobis, et sufficiat nobis. Philippum apostolum audite in Evangelio : « Domine, » ostende nobis Patrem, et sufficit nobis³. »

V. Quid ergo miramini, fratres, si amatores Dei Martyres tanta pertulerunt, ut acquirerent Deum? Amatores auri videte quanta patiantur⁴. Hyemalibus asperitatibus se navigando committunt : sic fervent avaritia, ut nulla formident frigora : jactantur ventis, suspenduntur et deprimuntur fluctibus ; ineffabilibus periculis usque

¹ Levit. xxvi, 12. — ² Cor. vi, 16. — ³ Joan. xiv, 8. — ⁴ Florus ad Rom. viii.

ad mortem agitantur. Dicant et ipsi auro : « Propter » te mortificamur tota die. » Dicant Martyres Christo : « Propter te mortificamur tota die. » Vox quidem est similis : sed causa est valde dissimilis. Ecce utrique dixerunt, isti Christo, illi auro : « Propter te mortificamur » tota die. » Respondeat Christus suis Martyribus : Si moriemini pro me, et vos invenietis et me. Respondeat autem aurum avaris : Si naufragaveritis pro me, et vos perdetis et me. Amantes ergo et imitantes ; non inaniter amantes, sed amantes et imitantes, dies Martyrum celebremus, et æstus istos nostros, gaudiorum refrigerio mitigemus. Cum illis enim sine fine regnabimus, si eos fideliter et non inaniter diligamus.

SERMO CCCXXXII 1.

In Natali Martyrum.

I. QUANDO honorem Martyribus exhibemus, Christi amicos honoramus. Quæritis quæ causa eos amicos Christi fecerit? Ipse Christus ostendit; ait enim : « Hoc » est præceptum meum, ut diligatis invicem² » Diligunt invicem qui histriones simul spectant, diligunt invicem qui simul se in popinis inebriant, diligunt invicem mala sibi conscientia sociati. Cum ergo dixisset Christus : « Hoc est præceptum meum, ut diligatis invicem, » debuit distinguere dilectionem. Fecit utique : audite. Cum enim dixisset : « Hoc est præceptum meum, ut diligatis

¹ Alias 28, ex Sirmondianis. — ² Joan. xxv, 12.

» invicem; » mox addidit : « Sicut ego dilexi vos. » Sic diligite invicem, propter regnum Dei, propter vitam æternam. Amate simul, sed me. Amaretis invicem, si simul diligeretis histrionem : magis diligite invicem, simul amando eum, qui displicere non potest, Salvatorem.

II. Accessit adhuc Dominus, et docuit adhuc : tanquam diceremus ei : Et quomodo nos dilexisti, ut sciamus et nos quemadmodum nos diligere debeamus? Audite : « Majorem hac charitatem nemo habet, quam ut animam » suam ponat pro amicis suis². » Sic diligite invicem, ut unusquisque animam suam ponat pro cæteris. Hoc enim Martyres fecerunt, quod et ipse Joannes Evangelista in Epistola sua dicit : « Sicut Christus animam suam pro » nobis posuit, sic et nos debemus animas nostras pro » fratribus ponere². » Acceditis ad mensam potentis : notis fideles ad quam mensam acceditis : recolite Scripturam dicentem : « Cum accedis ad mensam potentis, » scito quoniam oportet te talia præparare³. » Ad quam mensam potentis accedis? Qui tibi exhibet se ipsum, non mensam coquorum arte conditam : exhibet tibi Christus suam mensam, scilicet semetipsum. Accede ad hanc mensam, et saturare. Esto pauper, et saturaberis. « Edent pauperes, et saturabuntur⁴. Scito quoniam talia » te oportet præparare. » Ut intelligas, Joannem expositorem attende. Forte enim nesciebas quid scit : « Cum » accedis ad mensam potentis, scito quoniam talia te » oportet præparare. » Audi expositorem : « Sicut Chris- » tus animam suam pro nobis posuit, sic et nos debe- » mus talia præparare. » Quid est, talia præparare? « Animas pro fratribus ponere. »

III. Ut saturareris, pauper accessisti : unde talia præparabis? Ab ipso qui te invitavit pete, ut habeas unde

¹ Joan. xv, 13. — ² 1 Id. iii, 16. — ³ Prov. xxiii, 1. — ⁴ Psal. xxi, 27.

illum pascas. Nisi ipse tibi dederit, nihil habebis. Sed habes jam aliquid charitatis? Nec hoc tibi imputes: « Quid enim habes, quod non accepisti¹? » Habes jam aliquid charitatis? Pete ut augeat, pete ut perficiat, quo usque pervenias ad illam mensam, qua major in hac vita non est. « Majorem hac charitatem nemo habet, quam » ut animam suam ponat pro amicis suis. » Accessisti pauper, recedis dives: imo non recedis, sed manendo dives eris. Ab illo Martyres acceperunt quod pro illo passi sunt: credite; ab illo acceperunt. Paterfamilias dedit illis unde illum pascerent. Ipsum habemus, ab ipso petamus. Et si accipere minus digni sumus, per amicos ipsius, qui eum de ipsius dono paverunt, petamus. Orent ipsi pro nobis, ut donet et nobis. Et ut plus habeamus, de caelo accipimus. Joannem audi praecursorem ipsius, « Non potest homo accipere quidquam, nisi fuerit ei » datum de caelo². » Ergo et quod habemus, de caelo accepimus; et ut plus habeamus, de caelo accipimus.

IV. Ipsa est civitas, quae de caelo descendit: tales simus, ut intremus in eam. Audistis enim quales intrent, quales non intrent. Nolite esse tales, quales non intraturos audistis; maxime fornicatores. Nam cum Scriptura commemorasset eos qui non intrabunt, ibi etiam nominavit homicidas: non expavistis. Nominavit fornicatores: audivi quia pectora tutudistis. Ego audivi, ego audivi, ego vidi: et quod non vidi in cubilibus vestris, vidi in sonitu, vidi in pectoribus vestris, quando tutudistis pectora vestra. Ejicite inde peccatum: nam pectora tundere, et haec eadem facere, nihil est aliud quam peccata pavimentare³. Fratres mei, filii mei, estote casti, amate castitatem, amplectimini castitatem, diligite munditiam⁴: quia Deus

¹ Cor. iv, 7. — ² Joan. iii, 27. — ³ Vide supra Ser. LXXXII, 14. —
⁴ Florus ad 1 Cor. vii.

auctor munditiae in templo suo, quod estis vos, eam quaerit; procul a templo expellit immundos. Sufficiant vobis uxores vestrae, quia sufficere vos vultis uxoribus vestris. Non vis ab illa fiat aliquid praeter te: noli facere aliquid praeter ipsam. Tu dominus es, illa ancilla: Deus fecit utrumque. « Sara, inquit Scriptura, obsequabatur » Abrahæ, dominum eum vocans¹. » Verum est: istis tabulis subscripsit Episcopus: ancillae vestrae sunt uxores vestrae, domini estis uxorum vestrarum. Sed quando venit ad illud negotium, quo sexus discernitur, et sexus sibi uterque miscetur; « Uxor non habet potestatem corporis sui, sed vir. » Gaudebas, erigebas te, jactabas te. Bene dixit Apostolus, optime dixit Vas electionis: « Uxor » non habet potestatem corporis sui, sed vir. » Quia ego sum dominus. Laudasti: audi quod sequitur, audi quod non vis, rogo ut velis. Quid est hoc? Audi: « Similiter » et vir: » dominus ille, « Similiter et vir non habet potestatem corporis sui, sed mulier². » Hoc libenter audi. Vitium tibi tollitur, non dominium: adulteria tua prohibentur, non foeminae subriguntur. Tu vir es, ostende: vir enim a virtute, vel virtus a viro. Habes ergo virtutem? Vince libidinem. « Mulieris, inquit, caput vir³. » Si caput es, duc, et sequatur: sed vide quo ducas. Caput es, duc quo sequatur: sed noli ire, quo non vis ut sequatur. Ne in praecipitium ruas, vide ut recto tramite gradiaris. Sic vos parate intrare ad illam novam nuptam, ad illam pulchram, ornatam viro suo, non monilibus, sed virtutibus. Si enim casti, et sancti, et boni intraveritis, membra ipsius novae nuptae, beatæ et gloriosae coelestis Jerusalem, et vos eritis.

¹ Petr. iii, 6. — ² 1 Cor. vii, 4. — ³ Id. xi, 3.